

Artiklen fremlægger erfaringer fra projekt BØRN, KUNST & KONTINUITET, hvor børn og pædagoger oplever, at museumsbesøg kan give råstof til vidtrækkende aktiviteter og kreative processer hjemme i daginstitutionerne faciliteret af en pædagog og kunstformidler.

BØRN, KUNST & KONTINUITET er et to-årigt udviklingsprojekt (2016 – 2018) finansieret af Slots- og Kulturstyrelsen og Esbjerg Kommune. Projektet er initieret af Esbjerg Kunstmuseum og foregår i samarbejde med Ribe Kunstmuseum, tre dagtilbudssområder i Esbjerg Kommune samt pædagog og kunstformidler Diana Boholm.

BØRN, KUNST & KONTINUITET

Diana Boholm, projektfacilitator, pædagog og kunstformidler, dianaboholm@icloud.com og Birgitte Ørom, projektleder og museumsinspektør, Esbjerg Kunstmuseum, boe@eskum.dk.

“Et museumsbesøg er en oplevelse for den lille gruppe af børn, der deltager. Når museet rykker ud, som i dette projekt, løfter det hele daginstitutionen.”

Sådan siger en af de deltagende områdeledere om den nye struktur for samarbejde, som projektet har haft til formål at udvikle: At skabe naturlighed omkring brugen af kunst i dagtilbud, ved at flytte en stor del af samarbejdet ud i daginstitutionerne og integrere det i deres hverdag. Og hvorfor så mere kunst i dagtilbud?

Børn forsynet med store ruller snor er ved at forvandle et stykke skov. De trækker snore mellem træerne, laver rum, bygger huler, kravler over og under og oplever, hvordan velkendte omgivelser forvandler sig. Et barn udbryder: “Se, jeg tegner solstråler!”

Aktiviteten er udsprunget af et besøg på Esbjerg Kunstmuseum, hvor børn fra børnehaven Færveladen har oplevet Kirstine Roepstorffs installation “My World Does Not Exist” sammen med pædagog og kunstformidler Diana Boholm. Værket er skabt af hvid snor, der tegner knapt synlige konturer af hjemlige elementer på væggene. Børnene

har taget fornemmelsen af rum og snor med sig hjem, og de efterfølgende dage bliver deres oplevelser med kunstværket omsat til skabende processer og lege i børnehavens nærmiljø – også sammen med kunstformidleren. Eksemplet rummer kernen i projekt BØRN, KUNST & KONTINUITET. Alle forløb tager udgangspunkt i mødet med den professionelle billedkunst. Børn og pædagoger har sammen med kunstformidleren besøgt et af de to kunstmuseer og oplevet udvalgte værker ud fra deres egen erfaringsverden. På kunstmuseerne er der ingen rigtige eller forkerte svar, og derved er børn og voksne på lige fod. De kan gå på opdagelse med fælles nysgerrighed og har oplevet, at alle udsagn er lige værdifulde.

Efterfølgende har kunstformidleren ladet børnenes tanker om værket danne grundlag for de vidtfavnende processer hjemme i dagtilbuddene. Hun har medbragt materialer og stillet dem til rådighed, men aldrig defineret et færdigt resultat. Sammen med pædagogerne har hun fulgt, udfoldet og kvalificeret de idéer, børnene har fået undervejs, hvilket har ledt til nye aktiviteter de efterfølgende dage. Materialeværkstedet har desuden været åbent for de andre børn i dagtilbuddene.

I projektet er det altså blevet taget alvorligt at følge barnets spor – en positiv udfordring for både børn og pædagoger. Børnene er blevet udfordrede i at skulle formulere egne idéer samt rent praktisk at forfølge dem i kreative

▲ Eksperimenter med linier, lys og farver i daginstitution. Foto / Esbjerg Kunstmuseum

▲ Børn trækker snore i skoven. Foto / Esbjerg Kunstmuseum

▲▲ Børn i Ruth Campaus installation “The Well” på Esbjerg Kunstmuseum. Foto / Esbjerg Kunstmuseum

processer og i leg. Pædagogerne er blevet udfordrede i at fokusere på processen, at slippe al kaosangst og opleve, at det ender et frugtbart sted.

BØRN, KUNST & KONTINUITET har givet overordentligt gode resultater. Forløbet er blevet fulgt af en ekstern evalueringskonsulent, som pointerer, at det er lykkedes at skabe et meget vellykket gensidigt samarbejde, hvor institutionerne beriger hinanden. Det afgørende for de gode resultater kunstformidlerens evne til at indgå som en ressource både på museerne og i dagtilbuddene. Og med en baggrund som pædagog at kunne arbejde tilpasningsorienteret og fleksibelt ind i institutionernes hverdag. Børnene har oplevet, at kunstmuseerne er mulighedsrum, hvor man ikke kan fejle, og hvor det handler om at undersøge og at ændre sig. Forløbet har givet børnene selvtillid, mulighed for fordybelse, skærpet deres nysgerrighed og givet dem mere lyst til at undersøge og gribe verden. Og så har det været stærkt lystfyldt og inkluderende for alle børn at deltage.

Pædagogerne har oplevet, at både selve arbejdsformen og billedkunsten giver reel inspiration og sunde vanebrud. De inspireres til brug af nye materialer og til en arbejdsform, hvor processen fremfor resultatet er i fokus. De får desuden rum til se børnene på nye måder.

For både børn og pædagoger er kunstmuseerne kommet ind i bevidstheden, som institutioner i nærområdet, der er vedkommende for dem.

Projektet rummer interessante perspektiver ved eksempelvis at være i stærk overensstemmelse med udvalgte formuleringer i de styrkede pædagogiske læreplaner. Projektets arbejdsform kan således fungere som én af mange veje i arbejdet med at implementere planerne. På den måde er det ikke blot et projekt om kunst. Det handler om en måde at se verden på, om børns leg, læring og livslyst, om vanebrud og ny inspiration, der supplerer alt det gode arbejde, der i forvejen foregår i dagtilbuddene.